

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 142

van **MAURITS VANDE REYDE**

datum: 2 december 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Missiegericht innovatiebeleid - Uitwerking

De voorbije jaren werden al verschillende initiatieven genomen om een zekere focus te brengen in het innovatiebeleid, zoals o.a. de CO₂-moonshot en de beleidsplannen Cybersecurity en Artificiële Intelligentie. Deze initiatieven kwamen eerder ad hoc tot stand. Het Vlaams regeerakkoord voorziet in de verdere uitwerking van een missiegericht innovatiebeleid, waarbij innovatie als de sleutel wordt gezien voor oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen.

De beleidsnota voorziet daarom in een beleidskader voor een missiegericht beleid. De Beleidsnota EWI (Economie, Wetenschap en Innovatie) stelt hierover: "We werken een kader uit om dergelijke programma's te stroomlijnen en de meerwaarde van nieuwe initiatieven proactief te kunnen toetsen. We vermijden daarbij steeds de verkokering van innovatiemiddelen. We zetten zo een belangrijke stap in de richting van een transversaal of horizontaal innovatiebeleid, over de verschillende beleidsdomeinen heen."

De uitwerking van het nieuw beleidskader zou gebeuren in 2020, maar kende als gevolg van de coronacrisis enige vertraging.

In de commissie Economie gaf de minister op 28 januari 2021 toelichting bij de stand van zaken m.b.t. de uitwerking van een kader voor missiegericht beleid. Tevens gaf ze aan dat een overlegronde met alle stakeholders georganiseerd zou worden in het proces om te komen tot de concrete prioriteiten van een missiegericht innovatiebeleid.

Op 22 maart 2021 kwam de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) met een advies, waarin vijf elementen werden voorgesteld om nieuwe missiegedreven programma's en initiatieven proactief te toetsen en uit te werken.

Recentelijk keurde de Vlaamse Regering ook het beleidsplan Bio-economie en een Waterstofvisie goed. Tevens is er een nieuwe speerpuntcluster Health.Tech in opstart.

Gelet op deze nieuwe initiatieven en plannen, is het dus belangrijk dat er een duidelijke en transparante manier is om de strategische keuze voor bepaalde thema's en initiatieven te maken, en om zo versnippering te vermijden.

1. Hoever staat het hiermee? Werd al een overlegproces georganiseerd met onderzoeks- en bedrijfsactoren? Wat is hiervan het resultaat?
2. Welk eindresultaat heeft de minister voor ogen m.b.t. het beleidskader voor missiegericht beleid? Is het de bedoeling te komen tot een afbakening van strategische thema's waarop gefocust zal worden, of is het veeleer de bedoeling een soort afwegingskader te maken om strategische keuzes aan te toetsen?

3. Hoe ziet de minister de verdere uitrol van dat beleid voor deze legislatuur?
4. Tegenover de strategische keuze om te focussen op een bepaald thema of op een bepaalde maatschappelijke uitdaging, dient ook een financiering op lange termijn te staan. Bijvoorbeeld voor de CO₂-moonshot is gedurende 20 jaar jaarlijks 20 miljoen euro gereserveerd. Dat houdt wel een risico in dat keuzes van vandaag in belangrijke mate reeds toekomstige vrije beleidsruimte innemen.

Hoe schat de minister dat risico in en hoe zal hiermee omgegaan worden?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 142 van 2 december 2021

van **MAURITS VANDE REYDE**

1-3. Zoals ik in de Commissievergadering van 28 januari 2021 stelde, is voor mij de kerngedachte van een missiegericht innovatiebeleid dat het gaat om een innovatiebeleid met een richting. En die richting wordt in principe bepaald door maatschappelijke en/of economische uitdagingen. Daartoe zetten we middelen en structuren gericht in, en er is ook een zeer actieve inbreng van stakeholders.

De vier Vlaamse strategische onderzoekscentra – het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec), het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en Flanders Make – en ook de zeven speerpuntclusters – Catalisti, de Blauwe Cluster, Flanders Food, Flux 50, het Strategisch Initiatief Materialen (SIM), het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL) en Flanders Health.Tech – hebben al de kenmerken van zo’n missiegericht beleid. Ze spelen in op een welbepaalde maatschappelijke of economische uitdaging, en ze zijn zeer actief met de stakeholders.

In de beleidsplannen die recent werden opgestart rond artificiële intelligentie en cybersecurity doen we hetzelfde. Er is ook het Moonshot-programma naar een CO₂-arme Vlaamse industrie. Ook daar zien we die missiegerichte kenmerken. We doen dat trouwens ook in Vlaanderen Circulair, samen met collega Demir.

Binnen het Beleidsdomein EWI werden verder beleidsvoorbereidende stappen gezet die kaderen binnen zo’n missiegerichte aanpak. Binnen de schoot van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en binnen die van VLAIO werd en wordt actief nagedacht over missiegericht beleid. De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) heeft ook een advies afgeleverd: ‘Burgers betrekken bij het wetenschaps- en innovatiebeleid’.

Het Departement EWI heeft in 2021 ook de betrokkenheid van de Vlaamse stakeholders gefaciliteerd bij de vijf door de Europese Commissie gelanceerde missies rond klimaat, kanker, steden, oceanen en bodem.

In het voorjaar van 2021 leverde de SERV het advies ‘Missiegericht innovatiebeleid’ met een bijhorend rapport op. De SERV bepleit een richtinggevend kader bestaande uit vijf bouwstenen:

- Burgerbetrokkenheid;
- Focus in beleidskeuzes;
- Maatwerk in het instrumentarium;
- Sterke governancestructuren;
- Monitoring, evaluatie en bijsturing.

In het najaar van 2021 bracht de VARIO het advies 20 ‘De sustainable development goals – Opportuniteiten voor Vlaamse ondernemingen’ uit.

De Vlaamse regering van haar kant hechtte op 26 november 2021 haar goedkeuring aan de vierde ‘Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling’ met Visie 2050 als

langetermijnkompas en Vizier 2030 als focus. Voor de uitvoering van de VSDO4 wordt ingezet op zeven transitieprioriteiten:

- Circulaire economie;
- Leven, leren en werken in 2050;
- Samen Leven in 2050;
- Industrie 4.0;
- Mobiliteit;
- Energie en Klimaat;
- Omgeving voor de toekomst.

Er werd in 2021 aldus heel wat beleidsvoorbereidend denkwerk verricht rond het missiegedreven innovatiebeleid. Om die reden heb ik mijn Beleids- en Begrotingstoelichting 2022 aangekondigd in 2022 werk te maken van een structureel kader voor missiegedreven innovatie en dit met optimale betrokkenheid van de quadruple helixactoren.

Heel concreet heb ik ondertussen aan de SERV gevraagd om op basis van het eerdere studiewerk en advies hiertoe een voorzet te willen uitwerken. Het Dagelijks Bestuur heeft positief op deze vraag gereageerd en zal dit opnemen in het werkprogramma voor 2022.

4. Voor elke beleidskeuze moet er steeds een budget voorzien worden. Het missiegericht maken van het innovatiebeleid kan echter voor een groot deel gebeuren via meer gerichtheid of selectiviteit in de bestaande instrumenten of instellingen. Het is immers net de bedoeling om de impact van het beleid ten aanzien van bepaalde uitkomsten te verhogen en bepaalde uitgaven die niet bijdragen aan de gewenste beleidsuitkomsten niet meer te doen.